СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 35.. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 12-го лютого 1940. No. 35. Jersey City, N. J., Monday, February 12, 1940. VOL. LXVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕЛТ СОНДУЄ НЕВТРАЛЬНІ ДЕРЖАВИ ЗА МИР

ВИСИЛАЄ ПРЕДСТАВНИКА ДО ВОЮЮЧИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт зробив нарешті два позитивні кроки для привернення миру в Европі.

Про один з них сповістив він край на правильній тижневій конференції преси в Білому Домі, прочитавши ґазетярам заздалегідь приготовану заяву, що американський уряд уповажнив підсекретаря стейту, Сомнера Велеса, повести з західньо-европейськими державами переговори з ціллю зібрання інформацій про панівний там стан.

Яку годину після цього секретар стейту Гол видав публичну заяву, що американський уря уже почав переговори з невтральними державами Европи, щоб „установити основи здорового й постійного миру для всіх держав" та „привернути здорову інтернаціональну систему й обнимаюче ввесь світ обмеження зброєнь".

Подавши ґазетярам свою заяву підчас пресової конференції в Білому Домі, президент просив ґазетярів не пускати ніяких безосновних чуток, а держатися в своїх заподаннях і опініях урядової заяви. Між державами, що їх має відвідати Велес, є: Італія, Німеччина, Франція й Велика Британія.

Підсекретар стейту Сомнер Велес, що дістав таке важне припоручення, є старим дипльоматом і близьким довіреником президента Рузвелта. Він вступив у дипльоматичну службу ще в 1915. році й служив по американських амбасадах у ріжних державах. Він уже був на подібній місії в 1938. році, коли відвідав ріжні европейські держави.

ПРЕЗИДЕНТ СКЛАДАЄ НА ЛУИСА ВИНУ ЗА СВАРНЮ В ЮНІЯХ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт нарешті забрав голос у сварці між Конґресом Промислової Орґанізації й Американською Федерацією Праці, заявляючи публично, що він старався довести до згоди між цими двома орґанізаціями, але що Джан Луїс, президент Конґресу Промислової Орґанізації, розбив усякі переговори.

Президент навів слова Луїса, сказані до президента Рузвелта перед останнім Різдвом у Білому Домі, що дальші конференції між згаданими двома орґанізаціями є безцільні.

РЕЙД ФЕДЕРАЛЬНИХ АҐЕНТІВ НА ЕСПАНСЬКИХ ЛЬОЯЛІСТІВ.

НЮ ЙОРК. — Аґенти федерального бюра розсліду зробили рейд на канцелярії „Ветеранів Бриґади Абрагама Линколна", еспанської льоялістичної орґанізації, і доручили провідникам орґанізації завізвання стануги в найблищий понеділок перед великy лаву присяжних суддів для розсліду.

Аґенти не подали закидів, що довели до рейду; ґазети догадуються, що уряд закидує орґанізації рекрутацію американців на війну в Еспанії.

ЛЯ ҐВАРДІЯ ВТЯГНЕНИЙ В ІЛІНОЙСЬКІ ВИБОРИ.

СПРІНГФІЛД (Ілинойс). — В. Гемилтон Вайлд, шікаґовський представник Федеральної Розслідчої Корпорації Роса в Ню Йорку, вніс офіціяльно петицію в імені нюйорського посадника Ля Ґвардії признати його кандидатом на номінацію в президентських виборах.

Ля Ґвардія заявив у Ню Йорку, що це зроблено без його уповноваження.

ВЕЛИЧЕЗНИЙ ЗРІСТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ВАШИНГТОН. — Комісія вартісних паперів і обміну обчислила, що активний стан підприємств, які обезпечують на життя, зросло від 1929 до 1938 року на 63 проценти.

Сума забезпечень за той час зросла з 83 біліонів до 92 біліонів долярів.

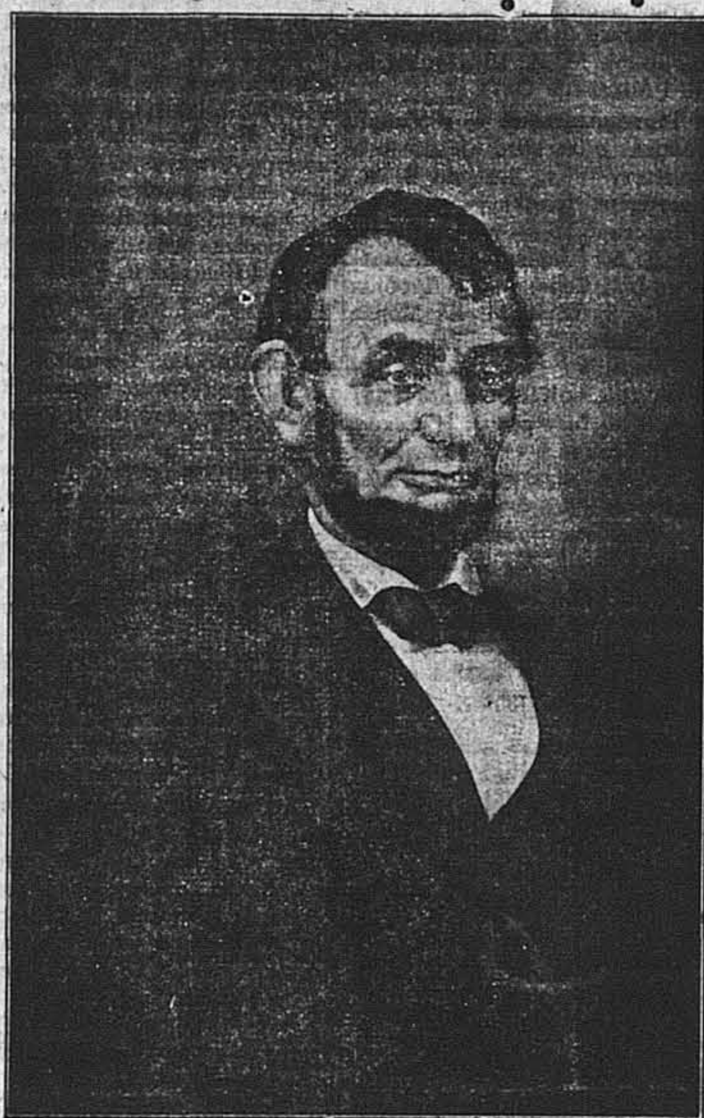
ЧЕМПІОН ЛУІС ЗАДЕРЖУЄ ТИТУЛ.

НЮ ЙОРК. — У Медисон Сквер Ґардені відбулася в пятницю кулачна бійка між дотеперішнім чемпіоном боксу великої ваги, мурином Джовом Луїсом, і визовником чілійцем Артуром Годем. Бійка тривала повних 15 „равнд". Годой не дався повалити ударом, але остаточно роземці признали двома голосами проти одного перемогу й титул Луїсові.

СЕНАТ УЖЕ ГОТОВИЙ ДАТИ ДОПОМОГУ ФІНЛЯНДІЇ.

ВАШИНГТОН. — Сенат згодився в пятницю піддати не пізніше, як у вівторок зполудня під голосування внесок про фінансову допомогу Фінляндії, за котрий стоїть федеральний уряд.

На основі цього внеску уряд мав би дати Фінляндії нові кредити на суму 20 мілйонів долярів.

АБРАГАМ ЛИНКОЛН

АҐІТАЦІЯ ЗА ЗІРВАННЯ ДИПЛЬОМАТИЧНИХ ЗНОСИН З РОСІЄЮ

ВАШИНГТОН. — Сенатор МекКеларз Тенесі заявив у сенаті, що він радо віддав би голос за зірвання дипльоматичних зносин з Росією.

Сенатор заявив, що під теперішнім проводом Росія є смертельною потворою, котру треба би стерти з лиця землі. У Фінляндії Росія не веде війни, а звичайне мордування дітей, жінок і чоловіків, здорових і хорих.

ПІДДЕРЖУЮТЬ УНІВЕРСИТЕТ

Президент Колюмбійського університету дістав в один день 37 дарунків на піддержання ріжних курсів в університеті на загальну суму $159,623.

Жертви призначені на піддержання розслідів на полі медицини, хемії, радіової комунікації й інших наук.

ПОДРУЖЖЯ З ПЕРЕШКОДАМИ

Коли Людвиґ Люисон, 58-літній автор, прийшов онодї до одної синаґоґи в Болтиморі, щоб узяти шлюб з 31-літньою Едною Менлі, до синаґоґи ввійшли панна Телма Спір, концертова співачка, її син, Джімі, та нюйорський адвокат Бернард Сендлер і домагалися від рабіна не відбувати шлюбної церемонії, бо Люисон признавав панну Спір своєю жінкою за „комон ло" і цього подружжя законно не розвязав. До того вони мали дитину, котрій Люисон не хоче давати удержання.

Шлюб перервано, а справа оперлася об суд у Ню Йорку. Люисон видно не перечив заяві Телми Спір і запевняв, що він хоче стати опікуном її сина.

ПОЯСНЯЄ ПРАВИЛА ПРО ПОСИЛКИ ДО ЕВРОПИ

ВАШИНГТОН. — Департамент почт видав пояснення про висилання листів і пакунків до держав в Европі, невтральних і воюючих.

Пояснення відноситься передовсім до висилки вартісних паперів.

ОПЕРУЮТЬ ҐУБЕРНАТОРА КАНАДИ

МОНТРЕАЛ. — Внаслідок упадку лорд Твідсмюр, ґенеральний ґубернатор Канади, занедужав так поважно, що йому треба було зробити операцію. Операція вдалась і його стан поліпшується.

АРЕШТ КОМУНІСТІВ У БРАЗИЛІЇ

Бразилійський уряд арештував сто комуністів. У їх кватирах знайдено багато зброї, комуністичної літератури й орґанізаційних плянів. Між арештованими є всі видніші провідники комуністичного руху.

ПОЛЯК ПОВІСИВСЬ У ВЯЗНИЧІЙ КЕЛІЇ

Того дня, коли він мав явитись на суд за перетримування алькоголю в нелеґальнім місці, М. Павлік, поляк, літ 55, повісивсь у своїй келії, де очікував покликання на суд. Пояснення він самогубство, звязуючи свої панчохи в форму мотуза і петлі. Рашком знайдено його звисаючого в отворі. Є це перший раз у Торонті, що хтось ужив своїх панчіх, щоби покінчити з життям. Не догадуються, чому Павлік допустився такого крайнього вчинку, бо йому не грозила велика кара.

НІМЕЦЬКІ ПЕРЕСЕЛЕНЦІ З ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ

ПАРИЖ. — Коло міста Лодзі повстало „нове місто" з шатер і бараків, у яких живуть ті німці, що покинули Галичину і Волинь і переселились під німецьку владу. Є їх вже коло Лодзі до 60,000, а має прибути ще більше. Будуть розміщені на тих польських землях, що до 1914 р. були під Німеччиною.

ПИШУТЬ ПРО „ПЕРЕМОГИ"

МОСКВА. — Вже появляються воєнні комунікати про „події на фронті". Перше подавано „без змін", а тепер пишеться про „перемоги советської геройської армії".

ХОРИЙ ПОМЕР У ТАКСІВЦІ, БО НЕ ПУСКАЛИ ДО ШПИТАЛЮ

Нюйорські департаменти поліції й шпиталів почали розсліди над обставинами смерти Джана Сіґела, одного з послугачів шпиталю Белвю, котрий уночі закликав собі таксівку й казав шоферові везти себе чим скоріше до шпиталю. Шофер привіз свого гостя до входу психопатичного відділу, але там йому сказано, що хорого там не можуть приняти без поліційної ескорти. Шофер просив одного поліцая, щоб він пішов з ним до шпиталю, але поліцай вимовився, що він має інші обовязки. Шофер узяв тоді гостя до поліційної стації, але поки приїхав туди, гість шофера вже був неживий. Нічна пікпуванка, що не пустила хорого, подала шпиталеві свій рапорт і призналась в ньому, що вона справді хорого до шпиталю не допустила, але каже, що це був її обовязок.

ДИВНІ ДАРУНКИ ЧЕЙМБЕРЛИНОВІ

Британський премієр Чеймберлин має незадово дістати дивні дарунки: циліндер і парасолю, які ношено сто літ тому. Добуто їх з англійського корабля „Кресент", що затонув у 1808 році коло Ленструпа в Данії. Капітан Сіґуард Дамґард зацікавився затопленим кораблем і добув з нього ріжні цікаві предмети, між іншими шовковий циліндер і парасолю. Він рішив, що ці два предмети найкраще подарувати британському премієрові.

ВИБУХ ҐАЗУ В ШКОЛІ

У Вищій Католицькій Школі Рокґреста в Канзас Сіті вибух зібраний у сутеренах ґаз. Хоч вибух скоївся підчас шкільної науки, коли в будинку було 250 студентів, ніхто не був ушкоджений.

ЧЕРНИЦІ ПРИЗНАЮТЬ НІМЦЯМ ЧЕМНЕ ПОВЕДЕННЯ

На італійськім кораблі „Сатурнія" приїхали онодї з Европи до Америки дві американські черниці чину францішканів, сестра Інокентія й сестра Боґумила. Вони були на початку німецько - польської війни в Польщі й на основі власних досвідів стверджують, що німецькі офіцири й вояки респектували американський прапор і поводилися супроти черниць зволікою чемністю.

КАНАЛ КИЇВ—МОСКВА—ЛЕНІНГРАД

МОСКВА. — Американська пресова аґенція подає, що журнал „Транспорт" заповідає будову водного каналу, що має лучити Ленінград і Москву з Києвом, столицею України. Канал буде йти ріками Москва, Ока, Десна і Дніпро.

НЕ ТАК ОПТИМІСТИЧНО, ЯК У ВАШИНҐТОНІ.

ЛОНДОН. — Англійські часописи пишуть про поїздку американських дипльоматів до Европи в справі її замирення, як про „велику несподіванку". Не дуже вірять, що вже цеї весни може наступити мир, як цього надіються у Вашинґтоні. Але подають на підставі заяви урядових кол, що коли підсекретар стейту Велес, що має переговорювати з невтральними, прибуде до Лондону, то дістане всі можливі інформації від Чеймберлина чи інших осіб, що займають передові місця в уряді.

ІДЕ ДО ЗАГОСТРЕННЯ.

ІСТАНБУЛ. — Турецький уряд звільнив з роботи 80 німців, між якими було 20 інжинірів, а які працювали в турецьких підприємствах. Сталося це на підставі надзвичайного урядового розпорядку про саботаж і саботажників. Звільнені працювали в фабриках муніції й вибухових матеріялів. Вони мають зараз відїхати до Німеччини.

СОВЕТИ НЕВДОВОЛЕНІ З ТУРЕЧЧИНИ.

МОСКВА. — Часопис „Труд" помістив статтю О. Стаханова, творця відомої стахановської системи праці, в якій він гостро критикує теперішнє відношення Туреччини до Советів, називаючи його „нельояльним". Він каже, що турецька преса повна покликів, щоби помагати „фінським білоґвардійцям".

ГИНУТЬ ТИСЯЧАМИ.

ҐЕЛЬСІНКІ. — Фінські воєнні комунікати далі стверджують, що Совети продовжають офензиву день за днем. І кожного дня оплачують її новими тисячами жертв. Простори, що відділюють Лінію Манергайма від советських частин, завалені трупами советських жовнірів. Гинуть і ранені, бо їм або не дають ніякої помочи, або вона приходить тоді, коли вони вже замерзли.

ЗАТОПИЛИ ДВІ СУБМАРИНИ.

ЛОНДОН. — Адміралція подає, що одному британському контрторпедовцеві вдалося затопити в однім дні дві німецькі субмарини. Знищено також один німецький літак у боротьбі з новими німецькими налетами. Німецький комунікат твердить, що німецькі бомбовики знищили 6 торговельних кораблів і два британські судна, що сповняли розвідчу службу.

ТРОХИ ТРАҐІКИ І ТРОХИ ГУМОРУ.

ЛОНДОН. — Світової слави письменника Бернарда Шо повідомлено, що сидить у Польщі в тюрмі польський актор Осип Венґжин, якому має грозити кара смерти за те, що грав ролю, в якій віддавав особу Гітлера, а грав у пєсі „Женева", якої автором, як відомо, є Шо. На те Шо відповів, що колиб так сталося, то Гітлер виявив би величезну невдячність, бо він представлений у штуці як знаменитий бесідник, що вміє знаменито дискутувати і переконувати, і то так, як ніодин „фірер" у світі, що вже існував і що ще може зявитись. За те повинен Гітлер, каже Шо, польського актора не тільки відзначити, але ще зарядити, щоб таких вистав була принаймні тисяча.

НЕМА ВИСИЛКИ ПОЛЯКІВ ДО ФІНЛЯНДІЇ.

ЛОНДОН. — Урядово спростовують, що неправдивими є поголоски про висилку трьох дивізій до Фінляндії, між якими мала бути також польська дивізія. Правда, поляки переговорюють про висилку декого до Фінляндії, але це відноситься до польських збіґців, що є в Литві, а хотілиб звідти видістатись.

„ПОЛЯКИ ЗИСКАЛИ НА ОКУПАЦІЇ".

БЕРЛІН. — Таке заявляє д-р Ганс Франк, що стоїть на чолі „польського ґенерал-ґубернаторства" і вважає себе тепер „одиноким правним заступником польського народу". Він каже, що як тільки прийде весна, а по ній жнива, то польський нарід побачить відразу ріжницю між давньою Польщею і теперішньою владою. Д-р Франк заявив, що бувша польська влада винувата, що була така страшна нужда в Польщі. Казав, що на цілій його території нема ні одного концентраційного табору, що нема ніяких переслідувань жидів, ні католицької церкви. Жиди можуть осідати, де хочуть, і можуть жити разом з поляками, а навіть з ними дружитись. Расові закони до Польщі не відносяться. Далі казав, що ціла його територія є поділена на чотири округи, а її населення складається з 12 мілйонів поляків, двох мілйонів жидів, 400,000 до 500,000 українців і 60,000 німців.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ДАЛІ ТРЕБА ЛИНКОЛНА!

Хто не бачив минулого року ні одної фільми з життя Абрагама Линколна, чи якої театральної вистави, що пробує віддати характер цеї людини, повинен принаймні побачити фільму „Містер Смит іде до Вашингтону". Бо навіть з неї може набрати переконання, що дух Линколна таки далі живе в тій країні, за якої обєднання і соціяльний поступ він заплатив між іншим ще й своїм життям. Таки далі є ще тут люди, що, не зважаючи на всі перешкоди, прямують до щораз вищого піднесення краю не тільки під економічним, але й моральним оглядом, щоб таким чином зробити з нього взір культурної, народоправної держави з дійсно справедливим порядком.

Кажуть фільософи, що вмерлі не є ніколи для нас умерлими, коли ми їх дійсно любили, шанували і цінили. Бо як так є, то вони житимуть далі у нас самих, у наших душах. Значить, що тимсамим будуть безсмертними, а їхнє життя буде продовжуватись у наших ділах, що будуть наслідуванням чи продовжуванням їхніх діл. Колиж тепер схочемо взяти справу з того боку і говорити про те, що Линколн далі живе в серцях американського народу, то не помилимось, коли скажемо, що так є. Може тих людей є мало, навіть може й дуже мало, але одно певне, що вони є. Це ті, що намагаються спрямовувати життя краю по тому шляху, який вказав Линколн, коли боровся з усею рішучістю за повну свободу, за знесення невільництва та за добрі соціяльні порядки.

Линколна треба сьогодні не тільки Америці. Його треба й цілому світові. А вже певно треба його Европі. Тимбільше, що Европа ніби прямує до обєднання, до Злучених Держав Европи. І ніби за те кривавиться! А чейже та війна згодом скінчиться, як скінчилась довга й тяжка громадянська війна з часів Линколна. Війна Линколна принесла Америці величезний здобуток: Злучені Держави. І то не так через военну перемогу, як завдяки політичному розумові і гуманному серцю Линколна. Бо для Линколна при мирових переговорах було між умовами найважнішим тільки одно одиноке слівце: „злука". Тільки те одно слово „Union" бажав він написати, додаючи, що решту можуть інші дописувати, бо та решта — маловажна, дрібна річ.

Якби так між державними мужами Европи, що заступали великодержави, знайшовся був при закінченні минулої світової війни принаймні один, що мав би був розум і серце Линколна, то ледви чи було би прийшло до теперішнього проливу крови. І якби хоч тепер знайшлася така людина, що малаб великий голос, а не думалаб при нових мирових договорах про перемогу, пімсту, хвилеві зиски, а тільки про те слово „злука", то певно, що й Европа моглаб ступити на шлях обєднання. Та біда в тому що так рідко бувають у світі ось такі велитні як Линколн. Такі, що як мають велику ідею і в неї вірять, то щоб довести до її здійснення, готові за неї все жертвувати, також і своє власне життя.

ДАЛЬШІ ВІСТІ ПРО УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ

Бюлетень Українського Телеграфічного Агентства (УКРАЇНТАГ) з дати Букарешт (Румунія) дня 20. січня 1940 р. подає збірку відомостей, які відносяться до того, що діється на українських землях під Совєтами. Всі вони зачерпнуті з київських большевицьких „Вістей". Ось вони:

Державний університет у Львові.

Згідно з повідомленням київських „Вістей" з 8-го грудня 1939 р., реорганізацією львівського університету займаються і Київ, і Москва, і Комітет у справах вищої школи.

Медичний факультет, який раніше був при університеті, перетворений у самостійний медичний інститут.

Гуманітарний факультет зреорганізований на два факультети: історичний і фільологічний.

Математично - природничий факультет зреорганізований на фізико - математичний і природничий, до складу якого входять: хемічний, біольогічний, геольогічний та географічний відділ.

Закінчується робота прийняття нових студентів. Мають прийняти 1,200 студентів.

Заведено, звичайно, викладання марксизму-ленізму. Викладачем цієї дисципліни є москаль О. Куліков.

Виконні комітети Західніх Земель України.

Київські „Вісті" ч. 280 з 9-го грудня 1939 року друкують „Указ Президії Верховної Ради УРСР про затвердження обласних виконних комітетів у волинській, дорогобицькій, львівській, рівенській, станиславівській і тернопольській області УРСР" такого змісту: „Затвердити обласні виконні комітети".

Волинський — у складі: Голова обласного виконного комітету т. Гришко Г. Є., заступник голови — т. Родік С. С., секретар — т. Кононенко І. М., члени: т.т. Таценко П. І., Дідур В. Г., Сакун І. Ф., Черноусанов Г. І., Лисенко Ф. І., Ткач Є. Є., і Білоцерківський І. М.

Дорогобицький — у складі: Голова обласного виконного комітету т. Леженко Д. Д., заступник голови — т. Коліков О. Л., секретар — т. Чіжов Т. П., члени: т.т. Ткач Я. Н., Загородній О. Г., Шишків Ф. М., Сарнавський С. Г., Кравчук І. Ю., Швачко С. М., Кравець В. Г. і Зачепа І. І.

Львівський — у складі: Голова обласного виконного комітету — т. Козирев М. В., заступник голови — т. Томашевич Я. А., секретар — т. Дриль М. І., члени: т.т. Грищук Л. С., Мацко М. Г., Шабельник Н. А., Майборода І. П., Жарченко Т. В., Панчишин М. І., та Краснов К. Є.

Рівенський — у складі: голова обласного виконного комітету т. Щербак П. В., заступник голови — Т. Серобаба Я. П., секретар — т. Задорожній О. П. і члени: т.т. Бегма В. А., Чучкало В. Д., Мащінов М. М., Тертичний І. Д., Майор Г. П., Макаров І. Ф., Гребенніков М. І. і Крутов Р. В.

Станиславівський — у складі: голова обласного виконного комітету — т. Козенко М. М., заступник голови — т. Куц М. К., секретар — т. Четверік П. П. і члени: т.т. Груленко М. В., Грушецький І. С., Найден В. М., Євтушенко І. М., Савіцький І. В., Дигун М. Н., Шкалубіна У. М. і Міхайлов О. П.

Тернопольський — у складі: голова обласного виконного комітету — т. Ягленко В. М., Заступник голови — т. Орап І. Г., секретар — т. Герасютенко Д. В. і члени: т.т. Компанець І. Д. Слонь М. В., Дробиш Н. Г., Бузинник М. Х., Мороз Р. І., Бохан А. А. і Вадіс О. А.

Підписали цей „Указ": Голова Президії Верховної Ради УРСР — М. Гречуха і Секретар Президії — О. Межжерін.

Все це назвища, які (за виїмком 2—3 осіб) нічого не говорять та які нічим не відзначилися не лише серед українського національного, але навіть і серед комуністичного, чи комунзаступаючого загалу. Москва знайшла потрібних їй статистів.

Партійні обласні комітети Західніх Земель України.

Подаючи назвища тих, що кермуватимуть усім життям Західніх Земель України під большевиками, зясовуємо ті скорочення, які подають київські „Вісті" ч. 280 з 9. грудня 1939 року та які для читачів поза Радянським Союзом можуть бути незрозумілими. Отже ці скорочення наступні: КП/б/У — Комуністична Партія (большевиків) України, ЛКСМУ — Ліга Комуністичного Союзу Молоді України, УНКВС — Український Народній Комісаріят Внутрішніх Справ, тобто ГПУ або ЧЕ-Ка.

„Центральний Комітет КП/б/У" затвердив наступні бюра обласних комітетів КП/б/У:

Волинського — у складі: Таценко П. І. (перший секретар обкому КП/б/У), Дідур В. Г. (другий секретар), Овчаренко О. М. (третій секретар), Кисельов В. С. (секретар обкому КП/б/У по пропаганді), Дзюба Р. М. (секретар обкому КП/б/У по кадрах), Гришко Г. Є. (голова облвиконкому), Гречко Г. С. (редактор обласної газети), Календюк І. Є. (перший секретар обкому ЛКСМУ), Садощенко Ф. Г. (секретар луцького міського КП/б/У) і Білоцерківський І. М. (начальник УНКВС).

Дорогобицького — в складі таких товаришів: Ткач Я. Н. (перший секретар обкому КП/б/У), Загородній О. Г. (другий секретар), Заїка П. В. (третій секретар), Сердюк Я. Т. (секретар по пропаганді), Марєін О. Ф. (секретар по кадрах), Леженко Д. Д. (голова облвиконкому), Герасименко Є. В. (редактор обласної газети), Ряжечкін С. Ф. (перший секретар обкому ЛКСМУ), Гребенік П. М. (секретар дорогобицького міського КП/б/У), і Зачепа І. І. (начальник УНКВС, тобто Че-Ка).

Львівського — в складі таких товаришів: Грищук Л. С. (перший секретар обкому КП/б/У), Мацко М. Г. (другий секретар), Давиденко С. Д. (третій секретар), Приходько А. Д. (секретар по пропаганді), Гайдамака Г. Т. (секретар по кадрах), Козирев М. В. (голова облвиконкому), Колесніченко П. В. (редактор обласної газети), Алексеєнко О. Г. (перший секретар обкому ЛКС/М/У), Колесніченко Б. С. (секретар львівського міського КП/б/У) і Краснов К. Є. (начальник УНКВС, тобто Че-Ка).

Рівенського — у складі таких товаришів: Бегма В. А. (перший секретар обкому КП/б/У), Чучкало В. Д. (другий секретар), Горбатенко І. Ф. (третій секретар), Пономаренко Ф. М. (секретар по пропаганді), Міщенко С. Є. (секретар по кадрах), Щербак П. К. (голова облвиконкому), Овчаренко И. Є. (редактор обласної газети), Усенко А. К. (перший секретар обкому ЛКСМУ), Андрущенко М. Я. (секретар рівенського міського КП/б/У), і Крутов Р. В. (начальник УНКВС, тобто Че-Ка).

Станиславівського — в такому складі: Груленко М. В. (перший секретар) Грушецький І. С. (другий секретар), Ємець І. І. (третій секретар), Костюк В. А. (секретар по пропаганді), Міщенко В. С.) секретар по кадрах), Козенко М. М. (голова облвиконкому), Євтушенко І. М. (редактор обласної газети), Тронько П. Т. (перший секретар обкому ЛКСМУ), Ридченко П. П. (секретар станиславівського міського КП/б/У) і Михайлов О. Н. (начальник УНКВС, тобто Че-Ка).

Тернопольського — у складі таких товаришів: Компанець І. Д. (перший секретар), Слонь М. В. (другий секретар), Беліщев І. О. (третій секретар), Приходько А. Г. (секретар по пропаганді), Крамар Н. М. (секретар по кадрах), Ягленко В. М. (голова облвиконкому), Кушнір С. Ф. (перший секретар обкому ЛКСМУ), Ткаченко Г. А. (секретар тернопольського міського КП/б/У) і Вадіс О. А. (начальник УНКВС, тобто Че-Ка).

На ролі українських чекістів попризначали переважно москалів. Ми були певні, що після промов П. Франка в Москві та в Києві посада головного західньо - українського чекіста за ним твердо забезпечена. Тимсамим Москва ще не оцінила як слід Франкових старань. Це ознака недобра — для П. Франка, звичайно.

„Під сонцем Сталінської конституції".

Начальник управління будинків культури і колгоспних клюбів Народнього Комісаріяту Освіти Української Радянської Соціялістичної Республіки, товариш Б. Теличенко, у київських „Вістях" ч. 282 з 11. грудня 1939 року пише:

„Під яскравим сонцем Сталінської конституції, під керівництвом партії Леніна-Сталіна, звільнений народ колишньої Західної України будує і побудує щасливе й радісне життя".

Одною з причин сумного й безрадісного життя українців із Західної України було, очевидячки, існування українських „Просвіт".

Товариш Теличенко (і назвище підходяще) не забариться їх ліквідувати. Не даремнож він каже:

„Я мав можливість побувати в кількох читальнях „Просвіти" у Львові й на селі. Вони являють собою невеличкі зали (російської мови київських „Вістей" не виправляємо!), в яких понавішувані портрети Петлюри, Махна, десятки ікон. Дуже характерна одна з читалень у Львові. Вона цілком розкриває справжнє облича організаторів „Просвіти" буржуазних націоналістів. Читальня влаштована погано. Зате в реквизиті багато гайдамацьких костюмів.

Щодо змісту роботи „Просвіти", то один з її керовників у брошурі „Порадник для освітників" радить користуватись у роботі читальні „поважними часописами", до яких відносить буржуазно-націоналістичне „Діло", „Новий Час", „Громадський Голос".

Портрет Махна до української читальні попав мабуть уже після приходу до Львова радянської влади і повісили його (за браком портрета Сталіна) мабуть перед самим приходом товариша Теличенка.

Тимчасом закриття українських „Просвіт" не дасть українцям Галичини повного щастя. Воно прийде аж тоді, коли замісць „Просвіт" повідкриваються російські школи. І ласкава Москва з цим не бариться, бо, як повідомляють київські „Вісті" ч. 281 з 10-го грудня 1939 року: „У Львові почала працювати російська середня школа. При школі є інтернат на 150 учнів. Розпочали роботу і дві неповні середні школи — українська і російська".

В тому самому числі „Вістей" надрукована стаття голови Львівського Обласного Виконного Комітету М. В. Козирева, в якій він признається:

„Вороги народу — буржуазні націоналісти, всякі пепесовці, бундівці, інша нечисть намагаються перешкоджати нам, намагаються спинити велику роботу трудящих міста під керівництвом комуністичної партії... Вороги будуть викриті і роздавлені".

Оце специфічно радянське „роздавлення" і московщення Львова у радянській термінольогії, очевидячки, й називається „радісним життям" „під сонцем Сталінської конституції".

ХРЕСТНИЙ ШЛЯХ ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ

Під цим заголовком містить найбільший католицький щоденник Парижу, „Ля Круа", сумний допис з Галичини, який подаємо в точнім перекладі:

В останнім часі повідомляють нас з вірогідного джерела, що становище католицької Західної України під тяжким ярмом серпа і молотка вробилось незвичайно тяжким.

На початку совєтського нападу рішили єпископи Західньої України, а спеціяльно колишньої Галичини, лишатися разом із священиками на своїх місцях біля вірних. Досі всі, за одним винятком, лишилися вірними цьому рішенню, не зважаючи на велику небезпеку.

Архиепископ граф Андрій Шептицький, високого віку і недужий, мешкає ще разом зо своїм братом Климентом у своїй архиепископській палаті на Святоюрській площі у Львові. Інший його брат, граф Лев Шептицький, землевласник у Прилбичах біля Яворова, розстріляний разом зо своєю дружиною салдатами червоної армії; їх убито в їх власнім саді і там же негайно закопано.

Преосвященний Чарнецький лишився також у Львові; він мешкає там у монастирі редемптористів. Станиславівський єпископ, Григорій Хомишин, його сотрудник І. Латишевський, всі члени катедральної капітули і всі священики залишаються на своїх небезпечних становищах.

Семинарія і єпископальна палата зареквіровані большевицьким військом. До розпорядимости єпископа лишили дві малі кімнати. Ціле церковне майно в цій дієцезії сконфісковано.

Перемишський єпископ Йосафат Коциловський мусить дивитися на те, що його дієцезію переділено новим німецько-совєтським кордоном. Лишаючися самий по російськім боці, доручив він свому коадюторові Григорієві Лакоті кермувати частиною, окупованою німецьким військом. На совєтській території цеї дієцезії семинарії й католицькі захоронки замкнено, а будівлі проголошено державним майном.

Заборона вчити релігії по школах та вищих закладах позбавила заробітку численних професорів релігії, духовних і світських.

Монастирі василіян, редемптористів і жіночі конгрегації занято переважно салдатами червоної армії. Новіціяти замкнено, а черців і черниць вигнано. Відома друкарня та накладня, проваджені василіянами у Жовкві, дістались також до рук большевиків. Релігійні та літургічні публікації уступили своє місце книжкам та брошурам протирелігійної пропаганди.

Совєти забрали й багаті старі бібліотеки василіян, де були цінні архіви та численні рукописи великої вартости.

Якеж це лихо для віруючого народу Західньої України бачили грабування трьохсотлітньої культури релігійної української Церкви!

Священики знаходять велику втіху і справжнє змічнення у відважнім ставленні вірних ріжних суспільних станів. Вони боронять часто своїх священиків та церкви. Лише завдяки їх опорові не насмілились іще большевицькі уряди замкнути церкви та заборонити Службу Божу. Більше того, вірні заявили, що вони готові утримувати своїх духовних пастирів.

Великі криваві переслідування католиків ще не почалися, але небезпека цього дуже велика. Серед молоді можна вже помітити перші ознаки морального псуття, принесеного большевиками. Небезпеки, які загрожують із цього боку вірі, є страшні. — (Офінор).

Клявдія Бобикевич.

У ТІНІ ГЕРОЇВ

(Спомин з недавньо минулого).

27)

Слова отамана наче різали мене ножем. Не лише його зусилля, але геройчна смерть наших найкращих борців. Цвіт галицького народу пропав! Полишилися нам лише могили, що нагадують їх надлюдські страждання й муки. Ті могили, що кличуть до нас, щоб ми йшли їхніми слідами і не покидали боротьби для добра українського народу. Особливо молодь: юнаки й дівчата. Де лише мають нагоду (а таких, як хочеш, то на кожнім кроці, чи тут у краю чи за кордоном), щоби присвятилися народові. Зовсім!

Давсь чути крик дитини. Діти були в їдальні біля ялинки, куди їх вивів отаман, щоб не гомоніли біля хорої отаманші. Але там вони розкричалися на добре й збудили найменшу, Галюсю.

Ми пішли втихомирювати діти, отаман вернувся до жінки, що спала на ліжнику до пізної ночи.

Другої днини отаманша не вставала з постелі. Вона була така знеможена, знесилена, що не могла й піднестися. Не тямила нічого, що було з нею. Не знала, що впала й так страшенно побилася. Ціле лице її було в синяках, а темні круги попід очі робили її вигляд умираючої людини. Лежала з зачиненими очима й не брала жадної участи в ході подій. Натомісць отаман господарив у себе в кімнаті.

Мене зворушило до глибини, як я бачила його велику ніжність до своєї сімї. З найбільшою терпеливістю перевивав, купав і заколисував малу, синьооку Галюсю. З найбільшим спокоєм терпів усі примхи та хвилювання нещасної жінки, що подενервована припадком сама добре не знала, чого хоче.

Так прийшлося мені мати участь у житті отамана Тютюнника. Я була дуже рада, що могла бодай чимось малим, незначним, стати йому в пригоді. То заправля кашку його дітям, то загріла молоко та чай. То розрадила хору отаманшу запевненням, що вона виліткується, бо медицина безупинно поступає вперед. То принесла їм нові часописи й журнали.

Я заходила часто до їх кімнати й бачила цих людей без маски, без полуди, бо їх скривається вдома, між своїми найближчими...

VIII.

Отаманша за кілька днів подужала настільки, що могла поїхати з моїми родичами до міста, до нашого лікаря.

Всі ладилися до виїзду. Одягали теплі плащі, футра. В цілій хаті була велика метушня, бо всячину треба було приготовити в місто, а багато привезти звідти. Я записувала замовлення та справи до залагодження. Служниця ладила баньки на нафту, на оливу, мішки на муку, на грис, на крупи. Наливала у пляшки гарячу воду, щоб ми держали їх у ногах. Зима! Село далеко, тихе, а кожна поїздка в місто, наче яка виправа аргонавтів...

Вкінці все було готове, можна було сідати на сани, лише батько ще не прийшов з церкви, де мав тиху Службу Божу.

Я пішла до нього. В густім снігу не чути було моїх кроків. Я тихисенько зайшла в нашу сільську церкву й застала батька, як лежав хрестом перед вівтарем. Його біле волосся сріблилося до світла. Його голова була на першім ступні, що вели на престіл. Батько молився. Так потонув у свою молитву, що не чув мого приходу. А кругом ані одної людини, лише ми обоє... Я начеб читала в батьковій душі. Це він молився за свій безталанний нарід, що йому нічим іншим не міг прислужитися, як лише... молитвою. Молився до свого Бога, що його вірним, ревним і примірним слугою був уже сорок років.

(Дальше буде).

З ДНЯ

ВЗІРЕЦЬ ДЕРЖАВНОГО МУЖА.

Один з українських діячів заявив у принагідній розмові, що для нього взірцем доброго державного мужа є той, що видержує в своїх поглядах до самого кінця, не оглядаючись на хвилеві зміни і конюнктури; бо коли погляди того політика правильні, то вони остаточно таки мусять сповнитись і за це він заслужено здобуде назву великого політика. Колиж його погляди неправильні, то він зійде з політичної арени як невеликий політик, але твердий характер. Без видержливости годі осягнути великі речі та стати справжнім великим політичним мужем.

Як взірець такої політичної видержливости ставив одного у-ен-ерівського політика, який уперто, немов мул, держиться своєї польонофільської орієнтації; за всякою правдоподібністю, його політичні погляди є цілком фальшиві, та всетаки є в нього політична видержливість, з якою можна осягнути великі речі, а без якої цілком певно не можна, говорив цей громадянин.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ.

Такий підхід має багато застережень. Правда, що конюнктурист не може бути великим політиком і що без витревалости в житті не можна нічого осягнути. Але коли ми проаналізуємо слово витревалість, то переконаємося, що воно часто прибирає ріжні форми. Нераз змінливість є нічим іншим, тільки відворотною стороною витревалости. „Змінливий" жених, що відкидає одну дівчину, другу, третю і ні одної з них не може дібрати собі під пару, звичайно тим витревало виконує свою другу, часто підсвідому, постанову — оставати далі неженатим. Ця його тверда постанова замаскувалась у форму перебірчивости і змінности у відношенні до дівчат. Впертий і „витревалий" лінюх часто змінює працю і шукає іншої.

Перебірчиві люди, що відкидають одно, друге, третє і не можуть нічим задоволитись, є майже все дуже витревалі і послідовні в шуканні чогось іншого. В таких випадках їх витревалість кожний раз прибирає зверхню форму змінливости.

ОДНА ЦІЛЬ.

Витревалість є там, де серед мішанини наших ріжних щоденних ділань є якесь одно послідовне ділання, одна стала ціль, якій ми підпорядковуємо все інше. Коли чоловік поставить собі за ціль догоджати своєму смакові і піднебінню, він буде дуже змінливий, перебірчивий у доборі страв, зате він вірно служить піднебінню. Колиж він поставить собі за ціль пильнувати здоровля, то він не перебиратиме стравами, щоб тільки вони були здорові.

Те саме в політиці: один політик, що поставить собі ціль за всяку ціну вдержати край у мирі, готов бути дуже змінливий у міжнародних договорах, щоб тільки за всяку ціну зберегти мир. А той політик, що пре до війни, також буде змінливий у міжнародній політиці, щоб своє осягнути. Їхня сповидна змінливість, як бачимо, ще не означає їх невидержливости. Саме навпаки, вона означає видержливість. Такий геніяльний політик, як Бісмарк, сказав, що „24 рази на добу змінить свої переконання, коли 24 рази на добу зміняться обставини".

ЦІЛЬ ПОЛІТИКА.

Чоловік у приватнім житті може ставити собі тверду постанову дбати про піднебіння, чи про здоровля, про одружіння, чи безженність. Це його діло. Зате ціль державного мужа може бути тільки одна: служити інтересам свого народу. Політики можуть мати відмінний погляд на те, що краще для їх народу: мир, чи війна. Але всі вони на споді душі мусять мати те тверде переконання, що те, до чого вони прямують, є найкраще для їхнього народу. Коли вони того переконання не мають, то вони є зрадниками свого народу.

ПРОСТОЛІНІЙНІСТЬ.

Маючи на увазі добро народу, добрий політик не повинен думати про симетрію і простолінійність своєї політики, так, як добрий шофер не думає, чи його авто мчиться простісінько по дорозі, чи може навертає раз управо, раз уліво. Його завдання заїхати щасливо до мети та не розбити авта. Коли дорога простенька, він може їхати просто. Колиж дорога скручує, то чи може він далі їхати просто, так от для того, щоб задержати простолінійність і тим доказати свою „витревалість"?

Добрий політик не сміє закохуватись у своїй простолінійности, мовляв, хоч цілий світ інакше говорить і стверджує, що так не добре, а я таки далі буду держатися своєї мети. Бо коли він так собі скаже, то фактично тим дасть доказ великого самозакохання і браку патріотизму. Він любить свое рішення, свій погляд і йому витревало служить, а не добро свого народу.

Простолінійність є добра, і то дуже добра, тоді, коли доводить до властивої цілі. Коли вона успішно доведе до бажаної цілі, вона є доказом глибокого розуму і політичної передбачливости. Колиж вона широко розминається з ціллю, а проте даний політик самозакохано її держиться, вона не є доказом ні розуму, ні витревалости. Такий політик не може бути взірцем для інших.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Українського Клюбу Поступового, від. 70., відбудуться в вівторок, 13. лютого, в годині 7. ввечір, в Укр. Кар. Домі, 181-183 Фліт ул. Проситься всіх членів, щоб прибули на збори, бо є важні справи до полагодження, які будуть обговорені на зборах. Кожний член обовязаний вирівняти свої вкладки, бо треба виплатити $100 посмертне по умерлім члені Станиславі Ялицькім, котрий помер 1. лютого 1940. Кожний член має заплатити по $1 на померлого члена. Як кожний член заплатить все, що належиться до Товариства і до У. Н. Союзу, то не треба буде вибирати грошей з банку. Кожний член обовязаний заплатити свої вкладки кожного місяця. Котрий член не заплатить в тім місяци до дня 25. лютого, буде суспендований, як говорить статут У. Н. Союзу. — Григорій Когут, предс.; Михаїл Самоїл, кас.; Антін Онисик, секр. Адреса секретаря: Anthony Onysyk, 117 Lake St., Jersey City, N. J. Phone: Journal Sq. 2-4298.

Хлопчик бачить на концерті, як диригент диригує на концерті та питається:

— Мамо, чи той пан з палочкою бє тую паню?

— Алеж ні!

— А чомуж вона так страшно кричить?

АБРАГАМ ЛИНКОЛН

У записках Линколна пише він сам про себе таке:

„Я родився 12-го лютого 1809 року в повіті Гарден, у стейті Кентоки. Мої родичі родилися в стейті Вірджинія і походили з бідної родини. Мій батько не посідав майже ніякого знання. Коли мені було вісім літ, мій батько перебрався зо стейту Кентоки до Індіяни і поселився в повіті Спенсер. Там іще були дикі ліси, повні медведів та іншої дикої звірини. Там власне я виростав... тому і не дивно, що, змужнівши, я дуже мало знав. Правда, я вмів читати, писати і рахувати, але то було все, що я знав. До школи я не ходив, а потрібне мені знання здобував принагідно. На фармі я працював до 22-го року мого життя".

Якби Линколн не був чоловік скромний, то певно був би багато більше писав про себе, бо мав про що писати. Наприклад, він змалку дуже любив читати книжки. Позичав їх у сусідів і читав та вчився. Линколн був самоук, бо все своє знання здобув сам з книжок, але воно було таке повне, що пізніші писання Линколна стали зразком доброї англійської літератури.

Линколн був дуже працьовитий. Крім роботи на фармі він працював також при транспортації на ріці Місісіпі, робив у крамниці за субєкта, був почтарем і землеміром. Говорять, що він був дуже чутливий, бо коли побачив, як у Ню Орлієнсі продавали невільників, то постановив боротися проти невільництва ціле життя.

Коли Линколнові було 27 років життя, його приняли до лави адвокатів, а вже рік пізніше він відкрив собі адвокатську канцелярію в місцевості Спрінґфілд, стейту Ілиной. Одначе він не переставав учитись. Линколн дальше самоосвічувався, читав переважно книжки про історію, політичну економію та інші цікаві предмети.

Політичну карієру Линколн почав з того, що кандидував на посла до стейтового законодатного тіла в Ілиной, але послом вийшов його противник. Наступного року, а саме 1858, Линколн уже кандидував до сенату Злучених Держав. Його виборчим опонентом був відомий оратор Степан Доглес. У передвиборчій кампанії між ними відбулося багато політичних дебат, на яких Линколн виявив своє глибоке знання суспільних справ і означив свою політичну фільософію.

С. Доглес, так як багато інших тогочасних політиків, був тої думки, що справа невільництва є внутрішнім питанням окремих стейтів, а Линколн завше доводив, що невільництво треба скасувати, бо воно є плямою не тільки на державній системі Злучених Держав, але на цілій американській цивілізації. Линколн доказував, що невільництво було неморальне, економічно неоправдане і що воно підривало ті основи та принципи, на яких створено американську республику.

В травні 1860 року краєва конвенція Республиканської Партії назначила Линколна своїм кандидатом на президента Злучених Держав. Його вибрали президентом, але після пятьох місяців його урядування у Злучених Державах розпочалася громадянська війна, котра шаліла повних чотири роки. В той час, коли полудневі стейти бились з північними, президент Линколн видав проклямацію про знесення невільництва у Злучених Державах. У 1864 році Линколна знову вибрали президентом, але йому не довго приходилось урядувати, бо 14-го квітня 1865 року його смертельно ранено і він умер, не перевівши ще в життя багато задуманих суспільних і політичних реформ.

Линколна вважають за одного з найбільш заслужених президентів Злучених Держав.

ФЛІС.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КОГОЗ, Н. Й.

Зазив до українських установ.

Центральний Комітет у Когозі, Н. Й., в якім є заступлені представники всіх місцевих церковних і політичних товариств та організацій, на своїм річнім мітингу 24. січня ц. р. по вирішенні власних справ ухвалив резолюцію, яка завзиває всі наші українські церкви і гієрархії, як також усі інші українські запомогові організації і товариства, котрі до цього часу ще не висказали свого слова щодо Національного Всеукраїнського Конгресу, який має відбутися в Ню Йорку в днях 16—17 березня 1940, щоб чимскорше це зробили, бо голос їх багато поможе в теперішній час у вирішенні дуже важних народних справ. Вже короткий час ділить нас від того дня. Тому ми рішили дати цей зазив.

Попри інші актуальні справи порішено вислати збірку з Листопадового Свята з минулого року на добродійні національні цілі. По розході осталося $31. Половину рішено вислати на Січових утікачів, половину на інформаційне бюро у Вашингтоні.

Тут даємо зазив, щоби інші підтримали наше інформаційне бюро, бо такого потрібно.

Жертви зложили: Й. Білинський $2; по $1: Н. Н., В. Сташко, В. Мадараш, П. Задра, П. Ракочий, Й. Дзямба, М. Галашин, Н. Заблоцький, В. Коник, М. Сторонський, І. Коба, О. Лесняк, І. Конікевич, К. Заблоцька, Е. Сташко, Т. Мазурик і Жмуд з Олбані; Т. Малігловка 75 ц.; по 50 ц.: Й. Роспіцький, В. Партак, В. Повозник, М. Білинський, Ю. Ганчарик, В. Никоручк, М. Ракоча, А. Дзямба, М. Дерлиця, А. Лесняк, Н. Филяк, О. Копча, Е. Афінович, І. Коник, А. Афінович. Сердечна дяка за жертви. Гроші післано через Обеднання.

За Централний Комітет:
Т. Малігловка, секр.

ЕМБРИДЖ, ПА.

Спільні наради.

Дня 3. лютого ц. р. скликано в нас збори українських злучених товариств. На збори явились урядники таких товариств: 276 відділу УНС — предс. Михайло Гриневич, Михайло Фук, Григорій Лазар; відділ 5 УРС — Степан Белей, І. Гось; відділ 108 УНП — Лесьо Зазвірський; тов. Січ заступав Семен Дністрян, відділ 22 УНП І. Ліцовський; У. З. Хрест — пані Гось і пані Белей; укр. прав. громада — о. Королишин і І. Новаківський.

Предсідник Михайло Фук відкрив збори і представив порядок нарад. В справі українського національного Конгресу забрав слово п. Гось і подав думку, щоб тут, на місці, заснувати для цеї цілі комітет та покликати до нього всі запомогові, політичні і церковні товариства на день 3 березня ц. р., щоб спільно нарадитись і вибрати делегата на той Конгрес. Той комітет занявся також збіркою жертв. Ті жертви складаноб до банку, а в слушний час їх можна би було вжити на те, що треба.

Такий комітет і день нарад одобрено.

За Комітет: **Михайло Фук**, предс.; **Іван Лицовський**, секр.; **Григорій Лазар**, касієр.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПЕРЕЙШЛИ ХМАРИ.

Говорив у своїм рапорті о. Роберт Ґенон, президент Фордгемського університету в Ню Йорку, що так звана небезпека большевизму для Америки проминула.

Подавав він як причину занепаду большевизму в Америці союз між Сталіном і Гітлером. Себто, багато людей перестали любити Сталіна, від коли він пішов з Гітлером. Отже Гітлера ненавидять так, що вже його спілка Сталінові пошкодила.

Та поки підіхнемо спокійно, подумаймо собі, чи нема людей, які так Гітлера люблять, що навіть Сталіна почали любити, як він пішов з Гітлером?

„СВЯТА ВІЙНА".

Німецький уряд учить своїх громадян, що він веде проти Франції й Англії „святу війну", себто війну, яку йому диктує кожна засада правди, добра й справедливости.

Франція собі голосить, що вона веде проти Німеччини „святу війну": Англія собі.

Тимчасом, як зовсім певно доносять американські газетярі, Бельгія возить з Франції в Німеччину залізо, а з Німеччини в Францію вугіль.

Як каже одна газета, десь на французькій бойовій лінії може й гинуть у „святій війні" французи від куль, зроблених з французького заліза.

ДЕКОЛИ „СВЯТЕ", ДЕКОЛИ НІ.

Почалася ця торговля ще до війни. Від довшого часу, кажуть, французький сталевий трост, котрий помагав Гітлерові збройтися, вживав угля з німецької Рурщини й німецької Сарщини.

Свого часу навіть ходили чутки, що німецькі мілітаристи, плянуючи „пуч" проти Гітлера, задумували вжити проти нього і йому прихильних углевих баронів саме того закиду, що вони торгували з ворогом.

А ще одно підтвердження з часу війни: ніччю французькі і німецькі сталівні своїми горіючими сталевими печами освітлюють небо, даючи цим найкращий знак для ворожих бомбовиків. Та бомбовики не приходять.

ЯК ПОКІНЧИТИ ВІЙНУ?

Чи потім дивуватися, що серед простих жовнірів повстають думки, що війну найкраще покінчити в цей спосіб, щоб заставити до поединку самих керманичів противних сторін?

Колись говорили про царів і королів. Потім говорили про генералів.

Чи не час би заговорити про вуглевих і сталевих баронів?

ВЖЕ ОДИН РАЗ ПОМОГЛО.

Хто знає, чи не був би це добрий засіб на закінчення війни?

Оповідають, що коли німецький цісар Вільгельм Перший добув Париж, він закликав свого фінансового посередника, банкира Ротшільда, і зажадав дальшої позички. Пощо цісареві більше грошей? — питався банкир. „Щоб забрати всю Францію", відповів цісар.

„Як так", каже банкир, „то я замикаю свій портфель" (не даю грошей). І війна скінчилася.

ІСТОРІЯ ПОВТОРИЛАСЯ.

Чомуж не дав Ротшілд грошей німецькому цісареві?

Адже німецька перемога була певна і банкир був певний своїх грошей і доброго проценту.

Так, але що булоб сталося з грішми, які дім Ротшільдів позичив Франції?

ЩЕ ОДИН СПОСІБ.

Одначе „свята війна" мабуть має те до себе, що кожний з воюючих думає, що є лиш один спосіб її закінчення: вибити противника до ноги.

Так колись білі імігранти в Америці говорили про індіян, котрих землю білі хотіли забрати. Індіянин добрий тільки тоді, як уже неживий.

І турки так думали про вірмен. І так думали сербські династії Караджорджевичів і Обреновичів: настав мир, як не стало одної династії.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

НОРТГЕПТОН, ПА.

Бенкет молодечого відділу.

За старанням урядників молодечого від. 442 У. Н. С. і дібраного комітету відбувся бенкет-забава з танцями в готелі „Трейнор" в Алентавні, Па., в неділю, 21-го січня. Хоч зимна погода трохи перешкодила, проте прибуло багато молоді і старших з усіх сторін коло 250, з Філядельфії, Вілкс Бери, Нюарку, Н. Дж., Філісбургу, Істону, Бетлегему, Алентавну, Палмертону, Мекаду, Нортгемптону, Ормроду й інших. Дуже красно було подивитися, як засіли всі до вечері, як одна родина. Тостмайстром був Я. Демчук котрий відкрив бенкет американським гимном „Май контрі". Отець Филима з Алентавну перевів до вечері молитву разом зо всіми присутніми.

По вечері виголосили промови бесідники: з Філядельфії Олександер Яремко; з Вілкс Бери заступник предс. У. Н. С., професор Герман; з Ню Йорку адв. М. Пізнак. Усі бесідники говорили за організування нашої молоді, щоб вона приступила до У. Н. Союзу; щоб вона інтересувалася своїми спортовими, народними і запомоговими організаціями, що на молодь упадає тепер чимраз більше обовязок занимати місце старших і підносити український прапор, аж до перемоги. Усі присутні булиб слухали бесідників і кілька годин, але в другій салі музика грала і молодь хотіла трохи забавитись.

З таких забав як отся, багато буде користи. Бо тут наша молодь багато почула за свій рідний край і за свою організацію У. Н. Союз і всі були задоволені з тої забави. Є надія, що У. Н. Союз в тих околицях дістане більше нових членів. В Нортгемптоні вже записалися кілька нових членів до від. 442. Усі бесідники за свої промови були нагороджені оплесками.

По відспіванні „Ще не вмерла Україна" всі удалися на галю. Тут можна було пізнати характер української молоді, коли музика зачала грати козачка, або коломийку. Пізніше був вибір української дівчини, званої „Умф". Зістала вибрана з Філісбургу, Н. Дж., Анна Фелок. Уже минула перша година по півночі. Присутні не хотіли розставатися.

У неділю, 28. січня, загостив до нашого Нортгемптону адв. Т. Свистун, шкільна галя несподівано була наповнена публикою. П. Т. Свистун своєю промовою загрів присутню публику, котра може буде більше активна до народньої роботи в своїх громадах. По промові були запити в справі рідного краю, на котрі бесідник влучно відповідав. Дальше говорили місцеві священики: В. Уляницький з укр. кат. церкви, і о. В. Горохівський з укр. прав. церкви. Також було порушено справу теперішнього конгресу. Тому, що в старім краю в теперішню хвилину українська нація не має голосу і сили себе оборонити, то треба скликати український конгрес якнайскорше, за порозумінням усіх організацій У. Н. С., У. Р. С., У. Н. Помочи, Провидіння та інших народних і церковних, щоби відбувся тільки один конгрес і на тім конгресі вибрати добрий провід, який оборонив би українські справи в ріднім краю і тут в Америці. Усі присутні одноголосно ухвалили заяву, щоби відбувся один конгрес і цю заяву вислали до усіх наших редакцій, як Свободи, Народної Волі, Америки і Народного Слова. Присутні зложили жертви на народні цілі. Тепер пора всім організаціям і їх проводирам погодитися, і назначити день конгресу. А всім громадам і товариствам по цілих Злучених Державах вибирати делегатів і підготовити їх на конгрес.

Лука Демчук.

ГІТЛЕР ГРАТУЛЮЄ ҐЕРІНҐОВІ 47. УРОДИН.

ПРОТОКОЛ

ВОСЬМОГО КОНҐРЕСУ „ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ".

(Продовження).

(7)

Д-р Л. Мишуга (в формальній справі): Числімся з тим, що говоримо. Польщу не завалив Гітлер. Вона впала внаслідок своєї слабости, свого імперіялізму і свого шовінізму у відношенні до українців. Подаючи руку Сталінові, Гітлер зробив найбільший злочин, бо він зрадив ті високі ідеали, які ціхують европейську цивілізацію. Колиб не згода Гітлера зо Сталіном, ми булиб уже мали українську державу. Це Гітлер перешкодив тому, що українські революційні маси не змогли відбудувати тепер української державности хоч у Західній Україні. Тому немудро висловлюватися з виразами подяки. Ми маємо серед нашого громадянства таких кривинників та донощиків, що тільки чекають на таке, щоб хтось з нас загнався у словах і сказав якусь дурницю.

М. Пізнак: В справі Всеукраїнського Національного Конгресу то нема й двох слів, що це найактуальніша справа. До неї треба притягнути всі церкви, всі організації, які вірять в український національний ідеал і хочуть допомогти повстанню української держави.

Й. Крупка (до реферату Е. Ляховича): Це дуже добре, що „Обєднання" дбає про українські школи, інституції й т. п. Але треба також подбати, щоб в Америці удержати українську рідну школу, так, як це роблять ірляндці. Вони виховують свідомих патріотів. Наше молоде покоління мусить бути виховане, щоб уміло обняти провід по нас.

Чому нам в Америці не завести культу Митрополита Шептицького, цебто заводити вакаційні оселі так, як робив Митрополит для української дітвори в Карпатах?

О. д-р О. Ковальський: Хочу звернути увагу д-рові Л. Мишузі, що час уже нам знати, скільки українців всіх є на світі. Не можна вже говорити, що нас є 45 мільонів, коли на основі наукових джерел знаємо, що нас уже є понад 50 мільонів, а навіть 55, коли врахувати всю українську іміграцію.

С. Шумейко: Я пропоную, щоби присутні тут молоді делегати говорили англійською мовою, якщо їм тяжко по-українськи. Щодо рідної школи, то я знаю з практики, що не так то вже легко її вдержувати. Для нас на конгресі „Обєднання" найважніша справа це політична акція нашої іміграції. Ми маємо впливати на формування прихильної американської опінії для справи визволення українського народу. Конкретно, мусимо сконцентрувати тепер усі наші зусилля в двох напрямках: 1) створення одного фронту в нашій праці для відбудови української держави, 2) впливати на американську пресу й уряд, щоб ті чинники брали живішу участь щодо української справи.

(В міжчасі заступник голови заряджує перенесення нарад Конгресу до іншої салі. Жертвує від Українських Злучених Організацій міста Клівленду $105 на річ тої праці, яку має вести „Обєднання").

Т. Никула: Запитую, як є справа зо збірками. Наша публика (Балтімор) часто не знає, чи ті жертви, що містяться в „Свободі" й „Україні" є одні й ті самі, чи ні. Гадаю, що „Обєднання" повинно ссумувувати ті збірки, що переходять через його книжки.

Д. Галичин: „Обєднання" відповідає тільки за ті гроші, що були переслані через „Обєднання" і їх проголошує.

Д-р Л. Мишуга: Крім „Обєднання" є ще й інші центральні організації, які ведуть збірки.

М. Елько (говорить по англійськи): Дуже дивуюся, чого на наших людей напав якийсь страх зприводу діяльности Комітету Даєса. Визвольна справа України не є в жадному разі не-американською. Подібну роботу, що роблять українці, роблять також чехи, поляки чи жиди. І коли є між нами такі, що самі кидають на нас тавро чужих агентур, то ми повинні подбати, щоб вони не мали приступу до нашого організованого життя.

І. Кузь: Ми, себто взагалі еміграція в Америці, складаємося з ріжних елементів, ріжних рас та культур. Інакше приймаємо справи ми, а інакше наша молодь. Вона не має чим гордитися, бо її батьківський край бездержавний.

На наших очах переходять великі переміни; ось прим. український нарід від Сяну по Кавказ обєднаний, фактично, живе під одною державою. Поминаю факт, чи добре це, чи зле, але так є. Нам тяжко сказати, як це скінчиться, але одно певне, що Україна буде відгравати велику ролю.

А ми, американські громадяни, маємо виконати свій обовязок. Маємо вчити своїх дітей, що Україна, це щось велике, це одна з найбільших словянських рас, що дала початок нинішній Росії. В Америці маємо цілу масу льокальних проблем, які мусимо залагодити. Ось ми в стейті Мішіґен створили українську федерацію й дали початок обєднанню в нашому стейті.

Даєса я знаю сам особисто. Його комітет це реакція на подібний комітет, створений Ля Фолетом, інспірований комуністами. Договір Гітлера-Сталіна заскочив не тільки українців, але також самий Вашінґтон та Америку. Українські націоналісти чи гетьманці мусіли числитися з фактом існуючих сил в Европі. Одначе за свою діяльність вони не мають чого боятися.

Мусимо скінчити всі наші внутрішні порахунки та стати одною лавою, бо інакше американці не будуть слухати поодиноких груп. Коли Митр. Шептицький був колись у Вашінґтоні, то йому сказали там отверто: хай українці вже раз порозуміються самі між собою, чого вони хочуть, а тоді до нас приходять. Всеукраїнський Національний Конгрес мусить відбутися й на ньому маємо вибрати найкращих наших представників, які будуть вести українську справу згідно з нашими національними інтересами та вимогами.

Проф. О. Грановський: Я маю честь погратулювати доклазчикам за їх добре оброблені реферати. Наша еміґрація стоїть в обличчі дуже важних завдань. І від виконання їх багато залежатиме успіх чи неуспіх цілої української справи в Европі.

В першу чергу, ми мусимо розворушити нашу суспільність, яка по останніх перемінах в Европі впала значно на дусі. Але не одинокі ми, що так потерпіли, бо потерпіли також жиди, чехи, поляки й інші. Одначе вони не опустили рук та не попали в паніку, як це мається справа з нашою суспільністю.

Щодо ідеї Всеукраїнського Національного Конгресу, то він на місці. Жиди також роблять такі конгреси, на які приїжджають делегати з Европи, і навіть наш президент Ф. Д. Рузвелт шле привіти на ці конгреси. Це саме маємо робити ми, як льояльні американські громадяни українського походження, що стараємось облекшити долю наших братів, що караються в чужій неволі.

До всеукраїнського Національного Конгресу українські націоналісти в Америці прилучаються, бо вони вірять в обєднану силу нації. Будемо співпрацювати з „Обєднанням", хоч бувший його голова дуже скривдив нашу Організацію своїми зізнаннями.

Ми, українські націоналісти, зробили багато як на еміґрації так і в старому краю. Не хочемо за це ні признань ні похвал. І будьте певні, що тепер, коли Західню Україну наїхала дика й комуністична Москва, то це внаслідок роботи українського націоналізму, що там не прийметься ця зараза, комунізм. Ми були свідками, що український націоналізм за короткий час перемінив Карпатську Україну в країну героїв, яку подивляв цілий світ.

Конкретно, маємо перед собою такі завдання: 1) освідомити та ще більше заактивізувати нашу суспільність. 2) інформувати американську суспільність про наші визвольні змагання, 3) входити в офіційні контакти з чужими міжнародніми чинниками.

З хвилею упадку Західньої України ці завдання спадають у першу чергу на нас, американських українців. Вірю й уже маю запевнення, що в нашій праці ми дістанемо поміч ну руку від наших великих організацій з Канади.

(Дальше буде).

ХТО МАЄ НАЙЛІПШИЙ СМАК

Люди звичайно про себе найліпше думають, тож думають, що вони навіть і бачать, занюхають та смак відчувають найліпше зо всіх сотворінь на світі. Та от яструб добачить навіть і миш між травою з висоти кімьометра. Пес і слід занюхає. Людина має на язиці тільки до трьох тисяч смакових залозок, а звичайна корова має їх 15 тисяч, кози мають іще більше, а антильопа має їх до 20 тисяч. Як чим може людина погордитися перед іншими сотворінями, то хіба своїм розумом, але не кожна...

ФІНИ МАЮТЬ ТАЙНУ ПЕВНОГО СТРІЛЯННЯ

Кореспондент Ліленд Стов повідомляє з Гельсінкі, фінської столиці, що фінська армія має тайний спосіб влучного стріляння з гармат. Кажуть, що спосіб певного стріляння з гармат винайшов фінський генерал В. П. Ненонен. Це такий спосіб, що один з трьох стрілів з гармати напевно поцілить у предмет, у який цілять гармаші. Застосуванням цього способу недавно фіни сильно ушкодили радянський воєнний корабель „Кіров", що має 24 тисячі тон містоти і був гордістю радянської фльоти. Формулу, як доцільно стріляти з гармат, вже довший час пробували дістати від фінів Британія та СССР, та безуспішно. Стов згадує, що фіни також мають дуже зручні скорострілі свого винаходу, звані скорострілі Лягті, і бомби винаходу майора Утера, які є приняті за найліпші бомби скандинавськими державами.

МЕШКАНЦІ ДОБУВАЮТЬ ВУГЛЯ З РІКИ

Мешканці Ракі Мавнтин Гавз, Алта., видобувають тепер вугля з ріки Норд Саскачеван. На дні ріки є подостатком доброго вугля до опалювання домів, одначе його можна видобувати лише тільки в осени, коли вода є дуже мілка. Тоді вуглекопи носять високі гумові чоботи і добувають вугля з води. Опісля треба ще те вугля витягнути 25 стіп високо догори, до дороги, що теж вимагає багато заходів і труду. Інші мешканці ідуть вгору ріки з возами, запряженими кіньми, і кидають вугля впрост до возів, одначе коні не встані витягнути стрімкою доріжкою багато вугля, видобутого з ріки. Більша частина мешканців тих околиць засоблюється в той спосіб у паливо на цілу зиму і твердить, що вугля є знамените. Ціле корито ріки є аж чорне від вугля.

І ЯЙЦЯ ПОМІЧНІ МАЛОКРОВНИМ

Коли хто хворує на малокровність, то значить, що він не дістає подостатком заліза з поживою, тобто поживного заліза. А коли тілу бракує заліза, то кров попадає в нездоровий стан. І людина стає бліда та хирлява. Щоб з такого стану вилікуватися, треба їсти такі поживи, що мають у собі подостатком заліза. З пожив найбільше мають у собі поживного заліза меляса, волова печінка та вівсяна каша. Але мають у собі трохи заліза і яйця. Тож повинні хворі на малокровність (анемію) їсти подостатком яєць. А як є, то може малокровний їсти також і априкоси та родзинки, бо й априкоси та родзинки мають у собі по трошки заліза.

ЯКА ПОГОДА НА МОРЮ.

Внаслідок війни кораблі перестали присилати з моря звідомлення про погоди, на основі котрих урядове бюро погоди в Вашінґтоні складало свої рапорти й старалося вгадати наближаючіся зміни в погоді. Щоби якось-тако надолужити за це, американський уряд уставив на океані між Бермудою й Азорами два кораблі прибережної сторожі, з котрих висилається правильно донесення про погоду. На світлині: моряки висилають в повітря бальон, при помочі котрого вони стверджують напрям і скорість вітру.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Niagara Falls, N. Y., помер дня 29. січня 1940. член Братства Покров. Св. Богородиці, від. 351. У. Н. Союзу,

СТЕПАН ТИМЦІВ.

Вступив до Братства і до У. Н. Союзу в листопаді 1913. року, маючи 43 роки.

Лишив жену Анну вдовою, дочку Марію замужну і сина Івана.

Родився 20. листопаду 1871. року в селі Одрехів, пов. Сянок, Галичина.

Похорон відбувся 1. лютого, в 9. год. рано з погребового заведення до української церкви й на цвинтар св. Тройці.

Земля Йому пером!

Іван Борак, секр.

БАНДИТИ ОГРАБИЛИ МУНІЦИПАЛ-

Дня 8. грудня, в годині 6-тій вечором, два замасковані й озброєні бандити ввійшли до бюра муніципального дистрикту Восток в Ендрю, Алберта, і заграбили там $200 у готівці. Були це гроші, сколектовані того дня з дистриктових податків.

Бандити ввійшли саме до офісу, коли його мали замикати і приневолили касієра, М. Слободу, ввійти до склепіння каси безпеки, взяли гроші і втекли, замкнувши Слободу в касі. На щастя, не скрутили вони світла і Слобода видобувся з каси при помочі внутрішньої комбінації. Бандити, ввійшовши, не сказали нічого до Слободи, а Слобода нічого теж не сказав до них.

Слобода сказав кінній поліції, що він не мав нагоди придивитися добре до бандитів. Вони завжди були поза ним, так, що він не міг їх бачити. Також бандити не приїхали до офісу муніципального дистрикту в самоході; якщо вони мали його, то полишили його десь далеко від згаданого офісу.

СФОТОГРАФУВАЛИ БАКТЕРІЮ ЗАПАЛЕННЯ

На початку листопаду канадійським науковим дослідникам, Сер Фредерикові Бентингові при співпраці проф. Е. Е. Бортона та інших помічників, вдалося сфотографувати вперше бактерію запалення легенів. Знимка показала, що зародок запалення легенів має на собі шкаралупу. І вчені відразу зрозуміли, чому неможливо було досі винайти такого лікарства, що від нього розпустилась би шкаралупка. А без шкаралупки зародок запалення, мабуть, і сам згинув би.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(88)

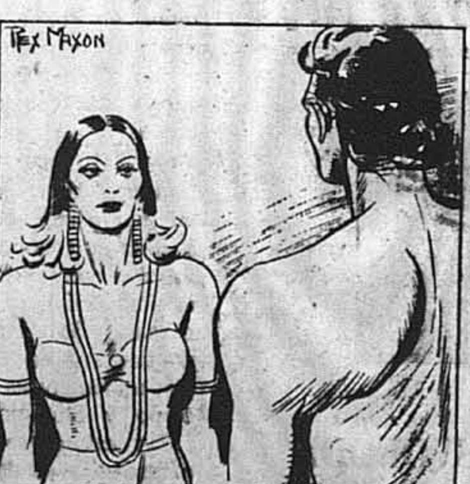
На згадку про Дженету Агті знову попала в шалену лють. Вона бажала її відразу спекти, але так, щоб, умираючи, вона зазнала чимало мук. Королева вжеось хотіла проголосити засуд смерти для Дженети, коли до неї підступив хитрий китаєць і щось почав їй шептати на вухо. Пері з люти засичала: „Що той лайдак їй говорить"?

Агті уважно слухала слів китайця і злегка засміялась, одобрюючи те, що той їй підказав. Накінець вона промовила: „Дівчина ще поживе трошки. Але не довго. Так лише, щоби побачити смерть Тарзана. Мені приємно буде слідкувати за її обличчям у хвилині, коли Тарзан конатиме від меча Мунга". Китаєць тепер собі засміявся.

Ніхто не знав, чого він сміється. Агті ще раз звернулась до Тарзана і немов востанне оглядаючи його живого, сказала: „Твоя боротьба з Мунгом наступить тоді, коли я дістану до цього охоти. А покищо ти зо своїми товаришами підеш до слонової стайні і будете там ходити біля слонів". Вона заплескала в долоні.

„Мунго, заведи їх до слонової стайні і віддай їх там в опіку головного стаєнного Рутанга та звели, щоб уживав їх до роботи. Він знатиме, як з ними поводитись. Він уже нераз виконував ці припоручення". А по хвилині застанови вона з глумливим жалем додала: „Булоб мені дуже прикро, якби котрого дикий слон роздавив".